

Nr B 11

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om avskrivning å vissa oljelagringsanläggningar, m. m.

I en den 6 juni 1958 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr B 6, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

- 1) förordning om avskrivning å vissa oljelagringsanläggningar, m. m.; samt
- 2) lag om ändring i kommunalskattelagen den 28. september 1928 (nr 370).

Förslagen överensstämmer med de i propositionen nr 124 till årets förra riksdag framlagda.

Beträffande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här anföras följande.

I propositionen föreslås att kostnad, som rörelseidkare haft för uppförande av skyddad anläggning för lagring av olja, skall vid inkomsttaxeringen få avskrivas på fem år. Vidare föreslås att ränte- och amorteringsfritt lån av statsmedel, som beviljas rörelseidkare för bestridande av kostnader för oljelagringsanläggningar, skall upptagas som intäkt med en femtedel per år från och med året efter det, då lånet erhållits. Beredskapslager av olja, som rörelseidkare är skyldig hålla, föreslås i propositionen få vid inkomsttaxeringen värderas enligt särskilda regler.

Vidare föreslås att kostnaden för vissa utrustningsdetaljer i skyddsrum skall få vid inkomsttaxeringen avdragas på en gång som omkostnad.

De ovannämnda *författningsförslagen* är av följande lydelse.

Förslag

till

förordning om avskrivning å vissa oljelagringsanläggningar, m. m.

Härigenom förordnas som följer.

Om avskrivning å vissa oljelagringsanläggningar

1 §.

1 mom. Skattskyldig, som under de beskattningsår för vilka taxering i första instans verkställs åren 1959—1966 för stadigvarande bruk i rörelse

färdigställer anläggning i bergrum för lagring av mineralolja eller annan anläggning för lagring av mineralolja, som innefattar skäligt skydd mot förstöring genom bombanfall eller beskjutning, äger att vid inkomsttaxeringen åtnjuta avdrag för avskrivning å anskaffningskostnaden för anläggningen på sätt nedan i 2 § stadgas. Avdrag för avskrivning som nu sagts medgives endast om anläggningen har en volym av minst 1 000 m³ och anläggningen godkänts av riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap.

Skattskyldig, som före beskattningsåret 1958 färdigställt anläggning, som i första stycket sägs, äger att vid inkomsttaxeringen åtnjuta avdrag för avskrivning av det i beskattningshänseende återstående oavskrivna värdet av anskaffningskostnaden för anläggningen (*restvärdet*) på sätt nedan i 2 § stadgas, under förutsättning att tillfredsställande utredning om restvärdet kan företes.

I anskaffningskostnaden för anläggning, som i första eller andra stycket avses, må icke inräknas kostnader för anskaffning av mark eller för anläggande av tillfartsvägar, körplaner o. dyl.

2 mom. Det åligger riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap att på ansökan av skattskyldig pröva, huruvida anläggning, som i 1 mom. avses, kan godkännas som skyddad anläggning samt att — om så är förhållandet — utfärda intyg härom. I intyget skall jämväl angivas anläggningens volym, tidpunkten för dess färdigställande ävensom uppgifter, som äro erforderliga för dess identifiering.

2 §.

Skattskyldig, som beträffande viss anläggning företer intyg, varom i 1 § 2 mom. stadgas, äger åtnjuta avdrag för avskrivning å anskaffningskostnaden eller i förekommande fall restvärdet med en femtedel för år räknat från och med beskattningsåret 1958 eller — om anläggningen färdigställts senare — från och med det beskattningsår, då anläggningen färdigställts. Har skattskyldig ej utnyttjat på visst beskattningsår belöpande avdrag, må han tillgodoräkna sig resterande avdrag ett senare år.

Avdrag, som i första stycket sägs, må dock medgivas endast om anskaffningskostnaden för anläggningen förts för sig som tillgång i den skattskyldiges räkenskaper och motsvarande avskrivning gjorts i räkenskaperna för beskattningsåret.

3 §.

Om skattskyldig, som enligt bestämmelserna i 2 § erhållit avdrag för avskrivning av viss anläggning, inom tio år från utgången av det beskattningsår, då anläggningen färdigställts, avyttrar densamma, skall beloppet av återvunna värdeminskningssavdrag till den del detsamma överstiger skattepliktig vinst vid avyttringen upptagas såsom intäkt av rörelse för det beskattningsår, varunder försäljningen ägt rum. Med skattepliktig vinst förstås därvid dels skattepliktig realisationsvinst vid taxeringen till statlig inkomstskatt dels ock belopp varmed köpeskillingen för i anläggningen ingående fasta maskiner, som vid fastighetstaxering åsatts särskilt maskinvärde, överstiger det i beskattningshänseende gällande värdet av dessa maskiner.

Om statliga lån för oljelagring

4 §.

Ränte- och amorteringsfritt lån av statsmedel, som utgår till rörelseidkare på grund av lagringsskyldighet enligt förordningen den 31 maj 1957 (nr 343) om oljelagring m. m., skall utgöra skattepliktig intäkt för låntagaren på sätt i 5 § stadgas.

Om lånet avser såväl anläggning för oskyddad lagring som lager skall lånet vid inkomsttaxeringen anses till sex tiondelar belöpa å anläggningen (*anläggningslån för oskyddad lagring*) och till fyra tiondelar å lagret (*lagerlån*). Särskilt lån, som utgår till den som ålagts verkställa skyddad lagring, skall vid inkomsttaxeringen i sin helhet anses belöpa å anläggningen (*anläggningslån för skyddad lagring*).

5 §.

1 mom. Anläggningslån skall upptagas till beskattning enligt den skattskyldiges bestämmande, dock med minst en femtedel för år räknat från och med beskattningsåret efter det, då lånet erhållits. Om skattskyldig visar, att han har aktuella planer på att uppföra sådan anläggning, som i 1 § 1 mom. första stycket sägs, må dock anläggningslån för skyddad lagring i stället upptagas till beskattning med minst en femtedel för år räknat från och med det beskattningsår anläggningen, som lånet avser, är färdig.

Har skattskyldig för visst beskattningsår upptagit lån eller del av lån till beskattning utan att skyldighet därtill förelegat, må belopp, som enligt bestämmelserna i första stycket skall upptagas till beskattning ett senare år, i motsvarande mån minskas. Anläggningslån skall dock beskattas senast det beskattningsår, då lånet i sin helhet avskrivits från statens sida.

2 mom. Lagerlån skall, utom i fall som i andra stycket sägs, upptagas till beskattning enligt den skattskyldiges bestämmande, dock senast det beskattningsår, då bestämmelserna i 7 § upphöra att gälla.

Om summan av de lagerlån, som den skattskyldige erhållit och vilka vid beskattningsårets utgång icke uppgivits till beskattning (*obeskattade lagerlån*) överstiger värdet av den skattskyldiges lager av mineraloljor, beräknat till det lägsta av lagrets anskaffnings- och återanskaffningsvärden, skall överskjutande del av lagerlånen upptagas till beskattning. Utan hinder av vad nu sagts må dock lagerlån kvarstå obeskattade under den tid, för vilken skattskyldig erhållit dispens helt eller delvis från lagringsskyldigheten, under förutsättning dels att dispensen medgivits på grund av att den skattskyldiges lager av mineraloljor minskats genom eldsvåda eller därmed jämförlig, av hans åtgöranden oberoende anledning, dels ock att den skattskyldiges lager av mineraloljor vid inkomsttaxeringen värderats till det lägsta av lagrets anskaffnings- och återanskaffningsvärden.

6 §.

Om lån som i 4 § avses återbetalas, skall återbetalningen i första hand anses avse lagerlån. Återbetalas lån med större belopp än som vid beskattningsårets ingång kvarstått obeskattat, äger den skattskyldige åtnjuta avdrag vid inkomsttaxeringen för överskjutande belopp.

Om värdering av lager

7 §.

1 mom. Beträffande rörelseidkare, som erhållit lagerlån och som fullgjort sin lagringsskyldighet, skall i fråga om värderingen av lager vid inkomsttaxeringen följande gälla.

Den i räkenskaperna gjorda värdesättningen av den lagermängd av mineraloljor, som den skattskyldige vid beskattningsårets utgång är skyldig hålla i lager, med frånräknande i förekommande fall av den kvantitet varmed enligt då föreliggande beslut denna lagermängd framdeles må nedgå (*tvångslagret*) skall godkännas vid inkomsttaxeringen, dock att värdet —

utom i fall där lagerlån vid dispens kvarstå obeskattade enligt 5 § 2 mom. andra stycket — icke må understiga summan av de obeskattade lagerlånen. Om sistnämnda summa överstiger värdet av tvångslagret, beräknat till det lägsta av tvångslagrets anskaffnings- och återanskaffningsvärden, skall i fråga om värderingen av lagret i stället gälla vad nedan i 2 mom. andra stycket stadgas.

Beträffande lagret i övrigt skola kommunalskattelagens bestämmelser äga tillämpning, dock att vad i punkt 1. sjätte stycket av anvisningarna till 41 § kommunalskattelagen sägs om värdering med hänsyn tagen till medeltalet av värdena å lagren vid utgången av de två närmast föregående beskattningsåren icke skall gälla.

Ha erhållna lagerlån beskattats äger den skattskyldige, om en lägre värdesättning å lagret därigenom erhålles, för lagret i dess helhet tillämpa kommunalskattelagens bestämmelser för värdering av varulager.

2 mom. Beträffande rörelseidkare, som har obeskattade lagerlån och som icke fullgjort sin lagringsskyldighet, skall i fråga om värdering av lager vid inkomsttaxeringen följande gälla.

En lagermängd av mineraloljor, som — värderad till det lägsta av denna lagermängds anskaffnings- och återanskaffningsvärden — motsvarar det sammanlagda beloppet av obeskattade lagerlån, må — utom i fall där lagerlån vid dispens kvarstå obeskattade enligt 5 § 2 mom. andra stycket — vid inkomsttaxeringen icke upptagas till lägre värde än nämnda belopp. Beträffande lagret i övrigt skola kommunalskattelagens bestämmelser äga tillämpning, dock att vad i punkt 1. sjätte stycket av anvisningarna till 41 § kommunalskattelagen sägs om värdering med hänsyn tagen till medeltalet av värdena å lagren vid utgången av de två närmast föregående beskattningsåren icke skall gälla.

3 mom. Det åligger riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap att utfärda intyg utvisande den lagermängd, som enligt vad i 1 mom. sägs skall anses utgöra skattskyldigs tvångslager, samt huruvida den skattskyldige fullgjort sin lagringsskyldighet. Sådant intyg skall riksnämnden senast den 1 april under taxeringsåret tillställa dels den skattskyldige dels ock länsstyrelsen för att överlämnas till den taxeringsnämnd, som har att taxera den skattskyldige till statlig inkomstskatt.

8 §.

Kungl. Maj:t äger utfärda för tillämpning av denna förordning erforderliga föreskrifter.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1959 och skall tillämpas första gången i fråga om 1959 års taxering.

Förslag

till

lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)

Härigenom förordnas, att 22 § 1 mom., 25 § 1 mom. och 29 § 1 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

22 §.

22 §.

1 mom. Från bruttointäkten — — — — — såsom för:
 allt, som — — — — — mera sådant;
 värdeminskning, som — — — — — äro underkastade;
 undantagsförmåner, pensioner, — — — — — å fastigheten;
 arrende, som — — — — — av fastigheten;
 ränta å — — — — — använt kapital;
 speciella skatter eller avgifter till det allmänna.

speciella skatter eller avgifter till det allmänna;

anskaffning och insättning av sådana utrustningsdetaljer i skyddsrum, vilka endast hava värde ur civilförsvarssynpunkt, såsom speciella dörrar, luckor och karmar för dessa, inre begränsningsväggar för gasfång vid ingångar och reservutgångar, luftrenare och tillhörande fördelningsledningar.

Har skog — — — — — tidigare medgivits.

Har växande — — — — — gällande ingångsvärde.

Hemmavarande barn, — — — — — tillhöra arbetspersonalen.

Har sambruksförening — — — — — nämnda gottgörelse.

25 §.

25 §.

1 mom. Från bruttointäkten — — — — — såsom för:
 brandförsäkring, reparation — — — — — av byggnader;
 vicevärd, portvakt, — — — — — såsom sådan;
 pensioner, periodiska — — — — — å fastigheten;
 värdeminskning, som — — — — — är underkastad;
 värdeminskning genom — — — — — till fastigheten;
 ränta å lånat, i fastigheten nedlagt kapital samt tomträttsavgäld eller liknande avgäld.

ränta å lånat, i fastigheten nedlagt kapital samt tomträttsavgäld eller liknande avgäld;

anskaffning och insättning av sådana utrustningsdetaljer i skyddsrum, vilka endast hava värde ur ci-

¹ Senaste lydelse av 22 § 1 mom. se 1951: 438, av 25 § 1 mom. se 1954: 51 samt av 29 § 1 mom. se 1957: 72.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

vilförsvarssynpunkt, såsom speciella dörrar, luckor och karmar för dessa, inre begränsningsväggar för gasfång vid ingångar och reservutgångar, lufttrenare och tillhörande fördelningsledningar.

29 §.

29 §.

<p>1 mom. Från bruttointäkten — — — — — bland annat: hyra för — — — — — i rörelsen; kostnad för — — — — — vid fusionstillfället; avlöningar, pensioner, — — — — — i rörelsen; kostnad för — — — — — och dylikt; värdeminskning genom — — — — — av tillgången; värdeminskning å — — — — — liknande rättighet; värdeminskning genom — — — — — är underkastad; värdeminskning å — — — — — deras tillgodogörande; ränta å — — — — — för rörelsen; kostnad för — — — — — jämförlig verksamhet; speciella för — — — — — det allmänna; förlust, som uppstått i rörelsen och ej är att hänföra till kapitalförlust.</p>	<p>förlust, som uppstått i rörelsen och ej är att hänföra till kapitalförlust; kostnad för anskaffning och in- sättning av sådana utrustningsdetal- jer i skyddsrum, vilka endast hava värde ur civilförsvarssynpunkt, så- som speciella dörrar, luckor och kar- mar för dessa, inre begränsningsväg- gar för gasfång vid ingångar och re- servutgångar, lufttrenare och tillhö- rande fördelningsledningar.</p>
--	--

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling; dock att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla i fråga om 1958 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1958 eller tidigare år.

Till utskottet har hänvisats följande i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen

de likalydande motionerna I: B 30 av herr *Kronstrand m. fl.* och II: B 45 av herr *Magnusson* i Borås *m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte antaga det i Kungl. Maj:ts proposition nr 124 framlagda förslaget till förordning om avskrivning å vissa oljelagringsanläggningar, m. m., med de ändringar, att 5 § 2 mom. andra stycket samt 7 § 1 mom. andra stycket och 2 mom. andra stycket erhåller nedan angivna lydelse.

5 §.

2 mom. Lagerlån — — — gälla.

Om summan av de lagerlån, som den skattskyldige erhållit och vilka vid beskattningsårets utgång icke uppgivits till beskattning (*obeskattade lagerlån*), överstiger värdet av den skattskyldiges lager av bränslen, beräknat till det lägsta av lagrets anskaffnings- och återanskaffningsvärden, skall överskjutande del av lagerlånen upptagas till beskattning. Utan hinder av vad nu sagts må dock lagerlån kvarstå obeskattade under den tid, för vilken skattskyldig erhållit dispens helt eller delvis från lagringsskyldigheten, under förutsättning dels att dispensen medgivits på grund av att den skattskyldiges lager av bränslen minskats genom eldsvåda eller därmed jämför- lig, av hans åtgöranden oberoende anledning, dels ock att den skattskyldi- ges lager av bränslen vid inkomsttaxeringen värderats till det lägsta av lag- rets anskaffnings- och återanskaffningsvärden.

7 §.

1 mom. Beträffande — — — följande gälla.

Den i räkenskaperna gjorda värdesättningen av den lagermängd av bräns- len, som den skattskyldige vid beskattningsårets utgång är skyldig hålla i lager, med frånräknande i förekommande fall av den kvantitet varmed en- ligt då föreliggande beslut denna lagermängd framdeles må nedgå (*tvångs- tagret*), skall godkännas vid inkomsttaxeringen, dock att värdet — utom i fall där lagerlån vid dispens kvarstå obeskattade enligt 5 § 2 mom. andra stycket — icke må understiga summan av de obeskattade lagerlånen. Om sistnämnda summa överstiger värdet av tvångslagret, beräknat till det lägsta av tvångslagrets anskaffnings- och återanskaffningsvärden, skall i fråga om värderingen av lagret i stället gälla vad nedan i 2 mom. andra stycket stadgas.

2 mom. Beträffande — — — följande gälla.

En lagermängd av bränslen, som — värderad till det lägsta av denna lagermängds anskaffnings- och återanskaffningsvärden — motsvarar det sammanlagda beloppet av obeskattade lagerlån, må — utom i fall där lager- lån vid dispens kvarstå obeskattade enligt 5 § 2 mom. andra stycket — vid inkomsttaxeringen icke upptagas till lägre värde än nämnda belopp. Beträf- fande lagret i övrigt skola kommunalskattelagens bestämmelser äga till- lämpning, dock att vad i punkt 1. sjätte stycke av anvisningarna till 41 § kommunalskattelagen sägs om värdering med hänsyn tagen till medeltalet av värdena å lagren vid utgången av de två närmast föregående beskatt- ningsåren icke skall gälla.

Rörande motiveringen för de i propositionen framlagda förslagen hänvi- sar utskottet till det vid propositionen nr 124 till årets förra riksdag fogade statsrådsprotokollet över finansärenden för den 14 mars 1958. Redogörelsen härutinnan återfinns under följande rubriker å nedan angivna sidor i pro- positionen nr 124, nämligen

Inledning, s. 8

Promemorian, s. 12

Remissyttranden, s. 28

Departementschefen, s. 37

Departementschefens hemställan, s. 46.

Till stöd för de i propositionen nr B 6 framlagda förslagen har *departementschefen* anfört följande.

I propositionen nr 124 till årets förra riksdag framlade Kungl. Maj:t förslag till förordning om avskrivning å vissa oljelagringsanläggningar, m. m. samt till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370). Denna proposition hann emellertid icke upptagas till slutlig behandling av riksdagen före dess upplösning. Då jag icke finner anledning ifrågasätta ändring i nämnda förslag, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte besluta att ny proposition i ämnet av samma innehåll som den förut avlåtna skall föreläggas riksdagen.

I de förevarande motionerna anföres bl. a. följande.

Kungl. Maj:ts förslag löser frågan på ett tillfredsställande sätt utom i vad angår rörelseidkare, som med vederbörligt tillstånd helt eller delvis fullgjort sin lagringsskyldighet i andra bränslen än mineraloljor. Dessa företag blir nämligen enligt förslaget beskattade för lagerlånen utan att erhålla motsvarande rätt till avskrivning å tvångslagret av fasta bränslen. Anledningen till att en sådan rörelseidkare icke kommer i åtnjutande av samma skydd som andra lagringsskyldiga, vilka fullgjort sin lagringsskyldighet, anges inte. Finansministern förklarar allenast, att tillräckliga skäl enligt hans mening inte torde föreligga att meddela speciella beskattningsregler för den som lagrar andra bränslen än mineraloljor.

Den skattskyldige har emellertid lika litet dispositionsrätt till tvångslagret av kol och andra fasta bränslen som till sådant lager av olja. Det förstnämnda tvångslagret utgör ej heller en sådan i kommunalskattelagen åsyftad tillgång som är avsedd för omsättning eller förbrukning i den skattskyldiges rörelse, och likväl skulle denne — i det fall att tillstånd erhållits att redovisa tvångslager av fasta bränslen — beskattas för lagerlånen i sin helhet utan att komma i åtnjutande av motsvarande nedskrivningsrätt å tvångslagret av sådana bränslen, enär detta enligt de allmänna värderingsbestämmelserna endast skulle få nedskrivas till 30 resp. 40 % av anskaffningskostnaden eller återanskaffningskostnaden om denna är lägre, och vid prisstegring å fasta bränslen blir företaget såsom en följd av den vid investeringen föreskrivna »först-in—först-ut»-metoden beskattat för prisstegringsvinst å tvångslagret.

Värdet av det medgivande, som statsmakterna tidigare lämnat genom att öppna möjlighet att utbyta olja mot fasta bränslen, blir härigenom avsevärt förringat. Det skulle icke stå i god överensstämmelse med den ståndpunkt statsmakterna tidigare intagit att i efterhand förbinda ett dylikt medgivande med en i förhållande till andra lagringsskyldiga hårdare skattebelastning,

och denna skatteökning skulle lika litet som för skattskyldiga med tvångslager av olja motiveras av någon reell inkomstökning utan grundas på en fiktiv vinst av identiskt samma natur som den, vilken för de oljelagrande företagens del på goda grunder undantas från beskattning.

Utskottet

I den föreliggande propositionen framlägges två skilda författningsförslag. Det ena, som aktualiserats i anledning av de år 1957 antagna nya bestämmelserna om skyldighet att lagra mineralolja, tar sikte på att lösa vissa avskrivningsproblem för oljehandeln i samband med sådan lagring. Det andra rör frågan om avdrag vid inkomsttaxeringen för vissa kostnader för inredande av skyddsrum.

Utskottet upptar först till behandling förslaget om avskrivning å vissa oljelagringsanläggningar, m. m. Genom förordningen den 31 maj 1957 (nr 343) om oljelagring m. m. ålägges importörer av olja och inhemska raffinaderier ävensom vissa återförsäljare att kontinuerligt hålla visst lager av mineralolja. Sådan lagringsskyldighet åvilar även den, som importerar olja för egen förbrukning, samt vissa större förbrukare av eldningsolja. Under vissa förutsättningar kan förbrukare erhålla medgivande av riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap att i stället för eldningsolja lagra annat bränsle.

Med stöd av nämnda förordning äger vidare Kungl. Maj:t, enligt grunder som riksdagen godkänt, beträffande olja av visst slag förordna, att en bestämd del av lagret skall förvaras i bergtrum eller på annat sätt, som innefattar skäligt skydd mot förstöring genom bombanfall eller beskjutning (skyddad lagring). Avsikten är att denna skyldighet endast skall åvila oljehandeln och icke storkonsumenterna.

Kostnaderna för utbyggnad av erforderliga anläggningar för lagring och för lagerhållning skall delas mellan det allmänna och de lagringsskyldiga efter särskilda av riksdagen antagna normer. Avsikten är att till lagerhållarna skall utgå ränte- och amorteringsfria lån, vilka successivt avskrivs under en tid av 20 år.

Enligt gällande bestämmelser betraktas en skyddad anläggning i regel som byggnad och avskrivning medges endast med 1 å 2 procent om året. Där emot kan enligt gällande regler större delen av kostnaden för en ovanjordsanläggning helt avskrivas på fem år. Detta sammanhänger med att cisterner med därtill hörande ledningar och pumpanordningar, som ingår i en ovanjordsanläggning och motsvarar den helt övervägande kostnaden för en sådan anläggning, får avskrivas enligt de regler, som gäller för maskiner och inventarier.

I den förevarande propositionen föreslås, att skyddad anläggning skall få avskrivas helt på fem år. Syftet med denna bestämmelse är att få till stånd en sådan uppmjukning av avskrivningsreglerna beträffande skyddade anläggningar, att i princip likställighet skall erhållas mellan dylika anläggningar och icke skyddade ovanjordsanläggningar.

En förutsättning för genomförandet av nämnda förslag anser departementschefen vara att en ändring vidtas även beträffande reglerna för beskattning av de statliga lånen. Enligt gällande rätt skall dessa upptagas till beskattning i den mån lånen avskrives. Departementschefen förordar att lånen till den del de avser utbyggnad av oljelagringsanläggningar skall upptagas till beskattning i samma takt som tillgångarna avskrives.

Enligt utskottets mening är det önskvärt att den skattskyldiges val mellan att uppföra en icke skyddad ovanjordsanläggning och en skyddad anläggning inte påverkas av beskattningsreglerna. Genom propositionsförslaget synes i huvudsak likställighet ha uppnåtts i fråga om avskrivning av dessa olika anläggningar. Utskottet, som inte funnit anledning till erinran mot detaljerna i förslaget, tillstyrker propositionen i denna del.

Beträffande lån för uppläggande av lager (lagerlån) föreslås i propositionen att de skall upptagas till beskattning efter den skattskyldiges bestämmande. Om lagerlånen i sin helhet upptagits till beskattning föreslås den lagringsskyldige skola få rätt att skriva ned tvångslager av mineralolja till noll. Upptages inte lagerlånen till beskattning minskas den skattskyldiges möjligheter att vid inkomsttaxeringen nedskryva tvångslagret. Sålunda föreslås att den i räkenskaperna gjorda värdesättningen å nämnda tvångslager får godkännas, endast om sistnämnda värde inte är lägre än värdet av vid beskattningsårets utgång obeskattade lagerlån. Har den skattskyldige inte fullgjort sin lagringsskyldighet gäller kommunalskattelagens regler beträffande lagret i dess helhet, om lagerlånen helt upptages till beskattning. Är lagerlånen till någon del obeskattade får så stor del av lagret, som motsvarar summan av obeskattade lagerlån, inte nedskrivas. Återstående del av lagret får i princip värderas enligt reglerna i kommunalskattelagen. För en skattskyldig, som fullgjort en del av sin lagringsskyldighet i fasta bränslen, kan det inträffa, att summa obeskattade lagerlån överstiger värdet av tvångslagret av mineraloljor. För dylik skattskyldig föreslås i propositionen samma lagervärderingsregler skola gälla som för den, vilken inte fullgjort sin lagringsskyldighet.

I de föreliggande motionerna yrkas att för lagringsskyldiga, vilka erhållit tillsynsmyndighetens medgivande att fullgöra lagringsskyldigheten i annat bränsle än mineralolja, samma regler skall gälla avseende värderingen å bränslelager som för andra lagringsskyldiga.

Utskottet kan i princip tillstyrka de i propositionen föreslagna reglerna rörande beskattningen av erhållna lagerlån och värdering av tvångslager vid beskattningen. Som påpekats i de föreliggande motionerna kommer emellertid enligt propositionsförslaget för den, som erhållit medgivande att i stället för mineralolja lagra annat bränsle, ofördelaktigare värderingsregler att gälla än för den, som lagrar mineralolja. Enligt vad utskottet erfarit tillämpar tillsynsmyndigheten dispensbestämmelserna så att i huvudsak dispens ges endast då övergångssvårigheter föreligger för företaget i fråga att omedelbart fullgöra sin lagringsskyldighet i olja. Det torde därför knappast behöva befaras att antalet dispensfall skulle påverkas av beskattningsreglernas

utformning. Enligt utskottets uppfattning bör någon skillnad i beskattningshänseende icke gälla allt efter som lagringsskyldigheten fullgöres i mineraloljor eller andra bränslen. Utskottet anser sig därför böra tillstyrka motionärernas yrkande i sak. Utskottet föreslår att ett nytt stadgande införes avseende de fall då åsyftad dispens erhållits, vilket föranleder en ytterligare ändring av teknisk natur i Kungl. Maj:ts förslag. Nämnas bör att sista meningens i andra stycket av 7 § 1 mom. i så fall inte kommer att få någon betydelse för dem, som erhållit medgivande att hålla tvångslager av fasta bränslen.

Utskottet har under hand erfarit, att det inom oljehandeln förekommer, att fullgörandet av föreskriven lagringsskyldighet genom avtal överflyttas från lagringsskyldiga återförsäljare till vederbörande grossistföretag. En sådan överflyttning förutsattes under förarbetena till lagstiftningen om oljelagring. Det framhölls sålunda i proposition nr 144/1957 att oljan borde förvaras inom riket på sätt som tillsynsmyndigheten ur kontrollsynpunkt fann godtagbart, men att denna regel självfallet inte hindrade att en lagringsskyldig uppdrog åt någon annan att för hans räkning fullgöra lagringsskyldigheten. Det är sålunda fullt möjligt att den, som säljer olja till en lagringsskyldig, i köpeavtalet åtar sig att fullgöra köparens lagringsskyldighet. Lagringen sker emellertid på den lagringsskyldiges ansvar och det är alltså mot denne tillsynsmyndighetens åtgärder skall riktas. Det torde kunna förutsättas att lagringsskyldig återförsäljare genom avtal med respektive oljelieferantör överflyttar lånebidraget till grossistföretaget såsom ersättning för att sistnämnda företag ombesörjer tvångslagringen. Det är emellertid återförsäljaren som har att upptaga lånen såsom inkomst. För att inte några för återförsäljaren oförmånliga skattekonsekvenser skall uppkomma, bör denne erhålla avdrag vid beskattningen i samma takt, som lånen beskattas. Detta resultat torde vid en lämplig utformning av avtalet mellan återförsäljaren och grossistföretaget kunna nås utan ändring av gällande beskattningsregler.

Beträffande skyddsrumsanläggningar föreslås i propositionen att kostnader för vissa utrustningsdetaljer däri skall få avdragas på en gång som omkostnad. Detta förslag innebär visserligen en viss avvikelse från de principer, som eljest ansetts böra gälla i fråga om kostnader för förbättring av fastighet, men bör av skäl som departementschefen anfört likväl kunna godtagas. Utskottet tillstyrker således förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen — med förklarande att Kungl. Maj:ts proposition nr B 6 icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas — måtte i anledning av propositionen och de likalydande motionerna I: B 30 av herr Kronstrand m. fl. och II: B 45 av herr Magnusson i Borås m. fl.

1) antaga följande såsom *utskottets förslag* betecknade

Förslag

till

förordning om avskrivning å vissa oljelagringsanläggningar, m. m.

Härigenom förordnas som följer.

Kungl. Maj:ts förslag

Utskottets förslag

Om avskrivning å vissa oljelagringsanläggningar

1 §.

1 mom. Skattskyldig, som under de beskattningsår för vilka taxering i första instans verkställes åren 1959—1966 för stadigvarande bruk i rörelse färdigställer anläggning i bergrum för lagring av mineralolja eller annan anläggning för lagring av mineralolja, som innefattar skäligt skydd mot förstöring genom bombanfall eller beskjutning, äger att vid inkomsttaxeringen åtnjuta avdrag för avskrivning å anskaffningskostnaden för anläggningen på sätt nedan i 2 § stadgas. Avdrag för avskrivning som nu sagts medgives endast om anläggningen har en volym av minst 1 000 m³ och anläggningen godkänts av riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap.

Skattskyldig, som före beskattningsåret 1958 färdigställt anläggning, som i första stycket sägs, äger att vid inkomsttaxeringen åtnjuta avdrag för avskrivning av det i beskattningshänseende återstående oavskrivna värdet av anskaffningskostnaden för anläggningen (*restvärdet*) på sätt nedan i 2 § stadgas, under förutsättning att tillfredsställande utredning om restvärdet kan företes.

I anskaffningskostnaden för anläggning, som i första eller andra stycket avses, må icke inräknas kostnader för anskaffning av mark eller för anläggande av tillfartsvägar, körplaner o. dyl.

2 mom. Det åligger riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap att på ansökan av skattskyldig pröva, huruvida anläggning, som i 1 mom. avses, kan godkännas som skyddad anläggning samt att — om så är förhållandet — utfärda intyg härom. I intyget skall jämväl angivas anläggningens volym, tidpunkten för dess färdigställande ävensom uppgifter, som äro erforderliga för dess identifiering.

2 §.

Skattskyldig, som beträffande viss anläggning företer intyg, varom i 1 § 2 mom. stadgas, äger åtnjuta avdrag för avskrivning å anskaffningskostnaden eller i förekommande fall restvärdet med en femtedel för år räknat från och med beskattningsåret 1958 eller — om anläggningen färdigställts senare — från och med det beskattningsår, då anläggningen färdigställts. Har skattskyldig ej utnyttjat på visst beskattningsår belöpande avdrag, må han tillgodoräkna sig resterande avdrag ett senare år.

Avdrag, som i första stycket sägs, må dock medgivas endast om anskaffningskostnaden för anläggningen förts för sig som tillgång i den skattskyldiges räkenskaper och motsvarande avskrivning gjorts i räkenskaperna för beskattningsåret.

3 §.

Om skattskyldig, som enligt bestämmelserna i 2 § erhållit avdrag för avskrivning av viss anläggning, inom tio år från utgången av det beskattnings-

Kungl. Maj:ts förslag

Utskottets förslag

år, då anläggningen färdigställd, avyttrar densamma, skall beloppet av återvunna värdeminskningsavdrag till den del detsamma överstiger skattepliktig vinst vid avyttringen upptagas såsom intäkt av rörelse för det beskattningsår, varunder försäljningen ägt rum. Med skattepliktig vinst förstås därvid dels skattepliktig realisationsvinst vid taxeringen till statlig inkomstskatt dels ock belopp varmed köpeskillingen för i anläggningen ingående fasta maskiner, som vid fastighetstaxering åsatts särskilt maskinvärde, överstiger det i beskattningshänseende gällande värdet av dessa maskiner.

Om statliga lån för oljelagring

4 §.

Ränte- och amorteringsfritt lån av statsmedel, som utgår till rörelseidkare på grund av lagringsskyldighet enligt förordningen den 31 maj 1957 (nr 343) om oljelagring m. m., skall utgöra skattepliktig intäkt för låntagaren på sätt i 5 § stadgas.

Om lånet avser såväl anläggning för oskyddad lagring som lager skall lånet vid inkomsttaxeringen anses till sex tiondelar belöpa å anläggningen (*anläggningslån för oskyddad lagring*) och till fyra tiondelar å lagret (*lagerlån*). Särskilt lån, som utgår till den som ålagts verkställa skyddad lagring, skall vid inkomsttaxeringen i sin helhet anses belöpa å anläggningen (*anläggningslån för skyddad lagring*).

5 §.

1 mom. Anläggningslån skall upptagas till beskattning enligt den skattskyldiges bestämmande, dock med minst en femtedel för år räknat från och med beskattningsåret efter det, då lånet erhållits. Om skattskyldig visar, att han har aktuella planer på att uppföra sådan anläggning, som i 1 § 1 mom. första stycket sägs, må dock anläggningslån för skyddad lagring i stället upptagas till beskattning med minst en femtedel för år räknat från och med det beskattningsår anläggningen, som lånet avser, är färdig.

Har skattskyldig för visst beskattningsår upptagit lån eller del av lån till beskattning utan att skyldighet därtill förelegat, må belopp, som enligt bestämmelserna i första stycket skall upptagas till beskattning ett senare år, i motsvarande mån minskas. Anläggningslån skall dock beskattas senast det beskattningsår, då lånet i sin helhet avskrivits från statens sida.

2 mom. Lagerlån skall, utom i fall som i andra stycket sägs, upptagas till beskattning enligt den skattskyldiges bestämmande, dock senast det beskattningsår, då bestämmelserna i 7 § upphöra att gälla.

Om summan av de lagerlån, som den skattskyldige erhållit och vilka vid beskattningsårets utgång icke uppgivits till beskattning (*obeskattade lagerlån*) överstiger värdet av den skattskyldiges lager av mineralolja, beräknat till det lägsta av lagrets anskaffnings- och återanskaffningsvärden, skall överskjutande del av lagerlånen upptagas till beskattning. Utan hinder av vad nu sagts må dock lagerlån kvarstå obeskattade under den tid, för vilken skattskyldig erhållit dispens helt eller delvis från lagringsskyldigheten, under förutsättning dels att dispensen medgivits på grund av att den skattskyldiges lager av mineralolja minskats genom eldsvåda eller därmed jämförlig, av hans åtgöranden oberoende anledning, dels ock att den skattskyldiges lager av mineralolja vid inkomsttaxeringen värderats till det lägsta av lagrets anskaffnings- och återanskaffningsvärden.

Kungl. Maj:ts förslag

Utskottets förslag

6 §.

Om lån som i 4 § avses återbetalas, skall återbetalningen i första hand anses avse lagerlån. Återbetalas lån med större belopp än som vid beskattningsårets ingång kvarstått obeskattat, äger den skattskyldige åtnjuta avdrag vid inkomsttaxeringen för överskjutande belopp.

Om värdering av lager

7 §.

1 mom. Beträffande rörelseidkare, som erhållit lagerlån och som fullgjort sin lagringsskyldighet, skall i fråga om värderingen av lager vid inkomsttaxeringen följande gälla.

Den i räkenskaperna gjorda värdesättningen av den lagermängd av mineraloljor, som den skattskyldige vid beskattningsårets utgång är skyldig hålla i lager, med frånräknande i förekommande fall av den kvantitet varmed enligt då föreliggande beslut denna lagermängd framdeles må nedgå (*tvångslagret*) skall godkännas vid inkomsttaxeringen, dock att värdet — utom i fall där lagerlån vid dispens kvarstå obeskattade enligt 5 § 2 mom. andra stycket — icke må understiga summan av de obeskattade lagerlånen. Om sistnämnda summa överstiger värdet av tvångslagret, beräknat till det lägsta av tvångslagrets anskaffnings- och återanskaffningsvärden, skall i fråga om värderingen av lagret i stället gälla vad nedan i 2 mom. andra stycket stadgas.

Beträffande lagret i övrigt skola kommunalskattelagens bestämmelser äga tillämpning, dock att vad i punkt 1. sjätte stycket av anvisningarna till 41 § kommunalskattelagen sägs om värdering med hänsyn tagen till medeltalet av värdena å lagren vid utgången av de två närmast föregående beskattningsåren icke skall gälla.

Ha erhållna lagerlån beskattats äger den skattskyldige, om en lägre värdesättning å lagret därigenom erhålles, för lagret i dess helhet tillämpa kommunalskattelagens bestämmelser för värdering av varulager.

2 mom. Beträffande rörelseidkare, som har obeskattade lagerlån och som icke fullgjort sin lagringsskyldighet, skall i fråga om värdering av lager vid inkomsttaxeringen följande gälla.

En lagermängd av mineraloljor, som — värderad till det lägsta av denna lagermängds anskaffnings- och återanskaffningsvärden — motsvarar det sammanlagda beloppet av obeskattade lagerlån, må — utom i fall där lagerlån vid dispens kvarstå obeskattade enligt 5 § 2 mom. andra stycket — vid inkomsttaxeringen icke upptagas till lägre värde än nämnda belopp. Beträffande lagret i övrigt skola kommunalskattelagens bestämmelser äga tillämpning, dock att vad i punkt 1. sjätte stycket av anvisningarna till 41 § kommunalskattelagen sägs om värdering med hänsyn tagen till medeltalet av värdena å lagren vid utgången av de två närmast föregående beskattningsåren icke skall gälla.

3 mom. Det åligger riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap att utfärda intyg utvisande den lagermängd, som enligt vad i 1 mom. sägs skall anses utgöra skattskyldigs tvångslager, samt huruvida den skattskyldige fullgjort sin lagringsskyldighet. Sådant intyg skall riksnämnden senast den 1 april under taxeringsåret tillställa dels den skattskyldige dels ock länsstyrelsen för att överlämnas till den taxeringsnämnd, som har att taxera den skattskyldige till statlig inkomstskatt.

Kungl. Maj:ts förslag

8 §.

Kungl. Maj:t äger utfärda för tillämpning av denna förordning erforderliga föreskrifter.

Utskottets förslag

8 §.

Har den skattskyldige erhållit vederbörligt medgivande att i stället för mineralolja lagra annat bränsle, skall vid tillämpningen av 5 § 2 mom. och 7 § lagret av sådant bränsle jämställas med lager av mineraloljor.

9 §.

Kungl. Maj:t äger utfärda för tillämpning av denna förordning erforderliga föreskrifter.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1959 och skall tillämpas första gången i fråga om 1959 års taxering.

---

2) för sin del antaga det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370);

B) att de likalydande motionerna I: B 30 av herr Kronstrand m. fl. och II: B 45 av herr Magnusson i Borås m. fl. måtte, i den mån de icke kan anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört och hemställt, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

Stockholm den 18 november 1958

På bevillningsutskottets vägnar:

EDGAR SJÖDAHL

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sjö Dahl, Hagberg, Eriksson, Spetz, Gustaf Elofsson*, fröken Ranmark, herrar Söderquist, Wörnberg, Siegbahn* och Alvar Andersson; samt

från andra kammaren: herrar Sundström, Kollberg, Kärrlander, Gustafson i Göteborg, Asp*, Darlin, fru Holmqvist, herrar Eriksson i Bäckmora, Kristenson i Göteborg och de Jounge.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.